

Bestuursverslag

Stichting Alterius

2019

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Het schoolbestuur	4
1.1 Organisatie.....	4
1.2 Profiel	7
1.3 Dialoog.....	9
2. Verantwoording beleid	11
2.1 Onderwijs & kwaliteit	11
2.2 Personeel & professionalisering	19
2.3 Huisvesting & facilitair	21
2.4 Financieel beleid	22
2.5 Risico's en risicobeheersing	24
3. Verantwoording financiën	26
3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	26
3.1.1 Verklaring voor de belangrijkste verschillen van het resultaat in t.o.v. begroting	28
3.1.2 Verklaring voor de belangrijkste verschillen van het resultaat t.o.v. voorgaand jaar	29
3.1.3 De belangrijkste ontwikkelingen in de meerjarenbegroting	29
3.1.4 De belangrijkste mutaties in de balansposten t.o.v. 2018.....	31
3.1.5 De belangrijkste ontwikkelingen in de meerjarenbalans.....	31
3.1.6 De belangrijkste investeringen	31
3.1.7 Impact van het beheersen van de verspreiding van het coronavirus	31
Opbrengsten	31
3.2 Financiële positie	32

Voorwoord

Het lijkt nauwelijks voorstelbaar dat 2020 nog dynamischer kan worden dan 2019.

Het verslagjaar 2019 stond onder andere in het teken van het op gepaste wijze vieren van het 10-jarig bestaan van de stichting. Aandacht besteden aan dit 2^e lustrum was op zijn plaats, omdat Alterius zich op een onderscheidende manier manifesteert als een specialistische onderwijsorganisatie voor de jeugdzorg in Zuid-Limburg.

Onze wijze van werken is in het najaar onderwerp geweest van onderzoek door de onderwijsinspectie. In het kader van het zogenaamd vierjarig onderzoek zijn alle scholen en afdelingen bezocht. De oordelen van de inspectie lopen uiteen van voldoende tot goed.

Daarnaast heeft ook de inspectie geconstateerd dat Alterius opereert in een uitdagende en risicovolle context. Dit laatste werd eind juni geïllustreerd door de aankondiging dat de justitiële jeugdinrichting Het Keerpunt per 1-1-2020 haar deuren moet sluiten. Het Keerpunt is een instelling waarvoor Alterius als sinds jaar en dag het onderwijs voor haar rekening neemt.

Eenzijds is er de erkenning dat er puik werk wordt geleverd, anderzijds is die goede onderwijskwaliteit dus geen garantie voor een duurzame toekomst. Wij streven ernaar om de focus gericht te houden op het verder ontwikkelen en ontsluiten voor anderen van die kwaliteit. Onze drijfveer blijft het best mogelijke onderwijs aanbieden voor onze kinderen en jongeren en zo een wezenlijke bijdrage te leveren aan hun levensgeluk.

Ik wil iedereen bedanken die naar beste eer en geweten aan dit geluk heeft bijgedragen.

Taco Bisscheroux
bestuurder

I. Het schoolbestuur

I.1 Organisatie

Contactgegevens

Naam schoolbestuur	Stichting Alterius
Bestuursnummer	41218
Adres	Kloosterkensweg 6 te Heerlen
Telefoonnummer	045 – 571 61 11
E-mail	info@stichtingalterius.nl
Website	www.stichtingalterius.nl

Contactpersoon

Naam contactpersoon	De heer T. Bisscheroux
Functie	Bestuurder
Telefoonnummer	045 – 571 61 11

Overzicht scholen

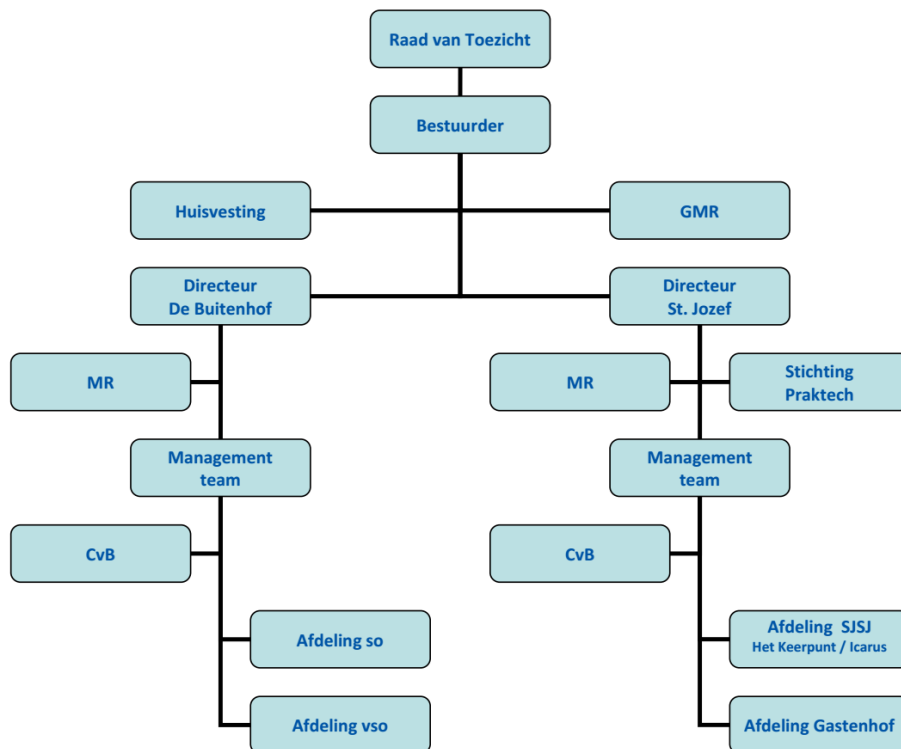
De Buitenhof	website De Buitenhof	De Buitenhof – scholenopdekaart.nl
St. Jozef	website St. Jozef	St. Jozef – scholenopdekaart.nl
Praktech	website Praktech	

Juridische structuur

De juridische structuur van Alterius is een stichting.

Organisatiestructuur

De kern wordt gevormd door twee scholen namelijk De Buitenhof en St. Jozef. De Buitenhof is gesitueerd in Heerlen en gericht op leerlingen met psychiatrische problematiek. St. Jozef in Cadier en Keer is er met name voor kinderen en jongeren die afhankelijk zijn van gespecialiseerde jeugdzorg vaak in een residentiele context. Aan St. Jozef is ook Praktech gekoppeld. Praktech voorziet in arbeidsgerichte opleidingen voor oud-vso leerlingen die na hun 18^e tussen wal en schip dreigen te komen.

Toelichting

- GMR: Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad
- MR: Medezeggenschapsraad
- CvB: Commissie voor de Begeleiding
- SJSJ: Stichting Jeugdzorg St. Joseph

Governance Code

Het bestuur hanteert de Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs.

Bekijk hier [het Managementstatuut](#) (link naar pdf).

Functiescheiding

Stichting Alterius hanteert een bestuur - raad van toezichtmodel. De bestuurder legt verantwoording af aan het interne toezichtorgaan. Zo is er een functiescheiding tussen de twee organen van het bevoegde gezag. De wijze waarop de functies worden onderscheiden en gescheiden liggen vast in de statuten, reglementen en managementstatuut.

Bestuur

De heer T. Bisscheroux is de bestuurder van Stichting Alterius en heeft geen nevenfuncties.

Intern toezichtsorgaan

In onderstaande tabel zijn de leden van de raad van toezicht opgenomen.

Naam	Functie	Nevenfuncties
De heer G. Kerckhoffs	Voorzitter	Lid raad van toezicht bij Stichting Vivantes Lid raad van commissarissen bij Polygarde BV
De heer W. Suilen	Lid	Geen
Mevrouw S. van der Laak	Lid	Vice voorzitter raad van toezicht bij Schunck Voorzitter raad van commissarissen bij Elis Thuiszorg Voorzitter raad van commissarissen bij Elis Dagbesteding
De heer R. Caelen	Lid	Bestuurslid Stichting Adoptiegraven Amerikaanse Begraafplaats Margraten
Mevrouw E. Chatrou	Lid	Geen
De heer R. van Hertum	Lid	Geen
Mevrouw N. Bleize - Voncken	Lid	Lid van de raad van toezicht bij Stichting Restauratie Atelier Limburg

Verslag Intern Toezicht

Het bestuur legt aan de raad van toezicht verantwoording af. De raad ondersteunt het bestuur en adviseert rond beleids- en financiële vraagstukken. Voor die onderwerpen waarvoor dat statutair is vastgelegd, geeft de raad voorafgaande aan vaststelling haar goedkeuring.

De raad van toezicht heeft zeven maal vergaderd. Vanwege beëindiging van de zittingstermijn is de rol van voorzitter gewisseld. Drie nieuwe leden zijn benoemd. De raad bestaat eind 2019 uit zeven leden.

De raad voert haar taken uit zoals dat ook op basis van de code goed bestuur verwacht mag worden. Ter illustratie drie voorbeelden uit het verslagjaar.

Sluiting Justitiële Jeugdinstelling Het Keerpunt

Op 28 juni 2019 is het bestuur van Alterius geïnformeerd dat Justitiële Jeugdinstelling Het Keerpunt per 1-1-2020 haar deuren moet sluiten. Dit besluit is genomen door de minister van rechtsbescherming. Alterius verzorgt al sinds jaar en dag het onderwijs voor de jongeren die verblijven in de instelling. Voor Alterius valt per 1-8-2020 €850.000,- aan bekostiging weg. Werkgelegenheid voor 10 fte is in het geding. Om gedwongen ontslag te vermijden is beleid in gang gezet om vrijwillige mobiliteit te stimuleren.

De raad heeft zich vergewist van de reikwijdte van dit besluit en heeft daartoe ook gesproken met de verantwoordelijke schooldirecteur. De raad heeft het bestuur de ruimte en support gegeven om in voorkomende situaties proactief te handelen.

Stichting Praktech

Veel leerlingen hebben het perspectief door te stromen naar arbeid. Een duurzame plek vinden op de arbeidsmarkt is niet voor iedereen weggelegd. Na het achttiende levensjaar komen alsnog oud-leerlingen van het vso tussen wal en schip. Praktech helpt daarbij door het combineren van opleidingen en ondersteuning in specifieke problematiek. Praktech maakt deel uit van Alterius, maar wordt niet door OCW gefinancierd. Het lukt Praktech niet zich volledig zelf te bedruipen. Het tekort wordt gefinancierd door Alterius. De rechtmatigheid is in het geding omdat middelen niet ten goede komen aan het onderwijs.

De raad ziet de leemte waarin Praktech voorziet, maar houdt het bestuur gelijktijdig voor dat de rechtmatigheid niet meer in het geding mag zijn.

Kwaliteit bestuursrapportages

Het stramien van de kwartaalrapportages waarmee het bestuur verantwoording aflegde aan de raad voldeed niet meer. De informatie was te statisch en er was te veel nadruk op het financiële aspect. Daarnaast werd duidelijk dat beschikbare data onvoldoende werden benut ten behoeve van de rapportages.

Samen met bestuur heeft de raad gewerkt aan een nieuwe inhoudelijke en visuele opzet van de rapportages. Nadrukkelijk is stil gestaan bij de onderwerpen waarover de raad wordt geïnformeerd. Het gaat hierbij om onderwerpen waaraan prestatie-indicatoren van het bestuur zijn verbonden.

Het Verslag Intern Toezicht 2019 kan [hier](#) (link naar PDF) worden ingezien.

(Gemeenschappelijke) medezeggenschap

Per school is er één medezeggenschapsraad (MR). De schooldirecteuren vertegenwoordigen in de MR de werkgever. Bovenschools is er een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). Voor de GMR is de bestuurder de gesprekspartner. Het streven is dat de GMR twee keer per jaar een gesprek voert met een vertegenwoordiging van de raad van toezicht. Indien er vacatures zijn in de raad vaardigt de GMR een lid af om plaats te nemen in de sollicitatiecommissie.

Het jaarverslag GMR schooljaar 2018-2019 kan [hier](#) worden ingezien.

1.2 Profiel

Missie & visie

Alterius verzorgt onderwijs voor kinderen en jongeren die afhankelijk zijn van gespecialiseerde jeugdzorg. Door die afhankelijkheid is een reguliere schoolloopbaan niet mogelijk. Alterius heeft daarmee een unieke positie en verantwoordelijkheid. Als Alterius geen onderwijs verzorgt, raken deze kinderen tussen wal en schip. Waar het kan, integreren wij met onze partners zorg en onderwijs. Op deze wijze wordt voorkomen dat deze kinderen en jongeren nog verder achterop en buiten beeld raken.

Kernactiviteiten

Snelheid in het bepalen van de richting en de inrichting van het onderwijs

Snelheid is nodig omdat de behandelduur van kinderen en jongeren steeds korter wordt. Daarnaast is er het streven om kinderen waar het kan over te dragen naar het reguliere onderwijs. Als het nodig is, start het onderwijs al terwijl de probleemanalyse nog gaande is. Onderwijs staat niet op zich, maar maakt onderdeel uit van de behandeling. Tijd wordt goed benut.

Goed samenwerken is een onvoorwaardelijke voorwaarde

De complexiteit is vaak te groot om het als professional alleen te behappen. We werken samen met ouders en verzorgers en een groot scala aan onderwijs- en zorgorganisaties.

Differentiëren als kerncompetentie

De leeftijden en didactische niveaus van onze leerlingen lopen sterk uiteen. Het onderwijs is gericht op de perspectieven vervolgonderwijs, dagbesteding en arbeid. We houden rekening met de ingewikkelde zorgproblematiek van het individuele kind én de pedagogische en didactische doelstellingen.

Meten is weten

De keuzes die wij maken, dienen te leiden tot betere behandelresultaten, minder onderwijsachterstanden en duurzame instroom naar vervolgonderwijs en arbeid. Voor het zichtbaar maken van deze effecten is het zaak om deze te meten en te verantwoorden. Uit deze activiteiten ontstaat een kennis- en ervaringsbasis die wij delen met onze partners.

Omgaan met risico's

Zowel in het primaire proces als in de bedrijfsvoering loopt de organisatie risico's. Voor het primaire proces dragen wij gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor het beheersen van risico's op het gebied van veiligheid. In de bedrijfsvoering zijn de processen gericht op vooruit kijken en anticiperen.

Strategisch beleidsplan

Het plan voorziet in:

- het verder investeren in het integreren van zorg en onderwijs (IZEO);
- het vereenvoudigen van de organisatiestructuur;
- het geven van regelruimte aan afdelingen;
- het verder ontwikkelen van inzicht in de geleverde onderwijskwaliteit;
- het stimuleren van kennisontwikkeling en -deling;
- het aandacht hebben voor het bevorderen van de mentale en fysieke veiligheid;
- het verkennen van de mogelijkheden op samenwerken.

Bekijk het [Strategisch beleidsplan](#) (link naar pdf).

Toegankelijkheid & toelating

Alterius verzorgt onderwijs voor kinderen en jongeren die zijn opgenomen in een instelling waarmee Alterius een samenwerkingsovereenkomst heeft opgesteld. Dit is vastgelegd in de Wet op de ExpertiseCentra (WEC).

Alterius verzorgt onderwijs voor kinderen en jongeren die daartoe een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) hebben. TLV's worden afgegeven onder verantwoordelijkheid van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs.

Met jeugdzorgorganisaties wordt actief gecommuniceerd dat het onwenselijk en vaak ook niet nodig is om uit oogpunt van behandeling het aanbieden van onderwijs te onderbreken of te staken.

Binnen de samenwerkingsverbanden zijn we actief om onze toegevoegde waarde onder de aandacht te brengen. Deze waarde wordt vastgelegd in de ondersteuningsplannen van de verbanden.

1.3 Dialoog

Belanghebbenden

Belanghebbende organisatie/groep	Ontwikkelingen en vorm van de dialoog
Medewerkers	<p>Dialoog is in toenemende mate gericht op het informeren over en betrekken bij beleidsvraagstukken. Voorbeelden: inzet van werkdrukmiddelen, verdelen van taken en keuzes voor professionalisering.</p> <p>Vormen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gesprekscyclus • Teambijeenkomsten • Professionalisering • Studiedagen • Informeel
Leerlingen	<p>Dialoog met kinderen is basis van didactisch en pedagogisch handelen en gericht op bevorderen autonomie. De vorm is adaptief. De jongste leerling is 4 jaar en de oudste rond de 20. Op de scholen wordt gewerkt met een leerlingenraad. Continuïteit van deze raad vraagt geregeld aandacht omdat leden van de raad tussentijds de school verlaten. Vanaf hun 12^e tekenen de leerlingen ook het OPP.</p>
Ouders	<p>Contact met ouders is essentieel onder andere voor het ondersteunen van hun kinderen. De dialoog is gericht op het begrijpen van de vraagstukken waar de kinderen soms mee worstelen. In de contacten willen we ook de ouders zelf tot steun zijn.</p> <p>Vormen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rechtstreeks contact met leerkrachten en leerlingbegeleiders • Bespreken en tekenen van plannen • Ouderavonden
Zorgpartners	Ontwikkelingen en Beknopte omschrijving van vorm van de dialoog
Via Jeugd	<p>Op alle niveaus is er structureel overleg. Dialoog is gericht op welke wijze resultaten van zorg en onderwijs elkaar kunnen versterken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formele Samenwerkingsovereenkomst • Methodiek Integraal Zorg en Onderwijs (IZEO) is leidend
Koraal	<p>Op alle niveaus is er structureel overleg. Dialoog is gericht op welke wijze resultaten van zorg en onderwijs elkaar kunnen versterken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formele Samenwerkingsovereenkomst • Methodiek Integraal Zorg en Onderwijs (IZEO) is leidend

Adelante	<ul style="list-style-type: none"> Mogelijkheden tot samenwerking op het gebied van didactische arrangementen is in onderzoek.
Mondriaan	Gebaseerd op de samenwerkingsovereenkomst is er een structurele dialoog op alle niveaus. Onderzocht wordt of de methodiek van Integraal Zorg en Onderwijs (IZEO) kan worden geïmplementeerd.
XONAR	Onderzocht wordt of de samenwerking verder kan worden ontwikkeld op basis van IZEO.
Onderwijspartners	Ontwikkelingen en vorm van de dialoog
PO	<ul style="list-style-type: none"> In Heerlen werkt de Buitenhof nauw samen met vso-school de Pylar (bestuur INNOVO). Onderzocht wordt in welke aspecten de leerlingen van deze scholen zich onderscheiden. In Maastricht werkt St. Jozef nauw samen met Don Bosco, school van Mosalira voor het afstemmen van onderwijs voor jongeren met ernstige gedragsproblemen. Samenwerking verloopt voor een belangrijk deel via de verbanden passend onderwijs.
VO	<ul style="list-style-type: none"> In Heerlen werkt de Buitenhof nauw samen met vo-school het Herle college (SVOPL). In Maastricht werkt St. Jozef samen met LVO gericht op het mogelijk maken van onderwijs voor jongeren in de beschermde opvang. Samenwerking verloopt via een belangrijk deel via de verbanden passend onderwijs
VISTA	<ul style="list-style-type: none"> Samenwerking bij project statushouders. Vista verzorgt NT2. Vista is penvoerder van het Project VOORdeel en vervolg. Alterius participeert in dit project.
Overheidsinstellingen	Ontwikkelingen en vorm van de dialoog
Gemeente Heerlen	<ul style="list-style-type: none"> De Buitenhof Heldevierlaan
Gemeente Maastricht	<ul style="list-style-type: none"> Nevenvestiging Vijverdalseweg
Gemeente Stein	<ul style="list-style-type: none"> Nevenvestiging Gastenhof Urmond
Gemeente Eijsden-Margraten	<ul style="list-style-type: none"> St. Jozef Cadier en Keer Praktech
Gemeenten algemeen	Ontwikkelingen in passend onderwijs worden afgestemd in het op overeenstemming gericht overleg (OOGO). In Heerlen wordt de onderwijsbeleidsagenda van de gemeente gekoppeld aan die van besturen in het PO via de zogenaamde Lokaal Educatieve Agenda (LEA).
Overige instellingen	Ontwikkelingen en vorm van de dialoog
Landelijk Expertisecentrum Speciaal Onderwijs (Lecso)	Alterius is lid. Lecso vormt de brug tussen speciaal onderwijs en de PO-raad. Lecso vraagt aandacht bij PO-raad en

	politiek voor de uitzondering die het speciaal onderwijs vaak vormt.
Taakgroep onderwijs bij gesloten jeugdinstellingen	Directeur St. Jozef is lid. Deze groep stemt ontwikkelingen af, doet onderzoek en legt verbindingen naar Lecso en OCW. Vraagt indien nodig ook aandacht voor andere modellen van financiering.
PO-raad	Alterius is lid van deze werkgeversorganisatie. Actuele thema's zijn het lerarentekort, arbeidsvoorwaarden en toereikendheid bekostiging.
Regionaal werkbedrijf Zuid-Limburg	Alterius participeert actief en vraagt aandacht voor het bevorderen van arbeidsparticipatie van onze doelgroepen voor en na het 18 ^e levensjaar.

Samenwerkingsverbanden

Alterius neemt bestuurlijk deel aan de volgende samenwerkingsverbanden passend onderwijs:

- Primair onderwijs Westelijke Mijnstreek (3104)
- Primair onderwijs Maastricht en Heuvelland (3105)
- Primair onderwijs Parkstad (3106)
- Voortgezet onderwijs Westelijke Mijnstreek (3104)
- Voortgezet onderwijs Maastricht en Heuvelland (3105)
- Voortgezet onderwijs Parkstad (3106)
- Voortgezet onderwijs Midden-Limburg (3102)

De ontwikkelingen en de *onderwerpen* van de dialoog worden beschreven in hoofdstuk 2.1 onder *Passend Onderwijs*.

Klachtenbehandeling

Er is een klachtenregeling. De stichting werkt samen met twee vertrouwenspersonen, een mannelijke en een vrouwelijke. In 2019 zijn er *geen* klachten binnengekomen. De vertrouwenspersonen worden, los van of er een klacht is of niet, op de hoogte gehouden van relevante ontwikkelingen. De [klachtenregeling van Stichting Alterius](#) is te vinden op de website van Alterius.

2. Verantwoording beleid

2.1 Onderwijs & kwaliteit

Onderwijskwaliteit

Het bestuur hanteert als leidraad het onderzoekskader van de Inspectie van het Onderwijs bij het meten, analyseren en waarderen van de onderwijskwaliteit. Door dit kader als uitgangspunt te nemen, worden alle aspecten van belang in ogenschouw genomen. In het najaar is Stichting Alterius intensief onderzocht door de inspectie in het kader van het vierjaarlijkse onderzoek. Het algemene oordeel was *voldoende* en voor enkele indicatoren *goed*. In dit verslag wordt geregeld verwezen naar het inspectierapport en de jaarverslagen over de opbrengsten.

Opleiding

De leerlingen volgen didactische lijnen waarin ze worden voorbereid op een vervolgopleiding, dagbesteding of arbeid. Hiertoe wordt samengewerkt met bedrijven, zorg- en onderwijsinstellingen en gemeenten.

Binnen het onderwijs wordt gewerkt met (digitale) methodes die aansluiten op het regulier onderwijs.

Identiteit en ambitie

Identiteit speelt in het onderwijs een grote rol. Alterius bedient leerlingen met complexe gedrags- en/of psychiatrische problematiek. Deze populatie is in veel gevallen afhankelijk van een intensieve vorm van onderwijsondersteuning en behandeling, al dan niet residentieel. De inspectie benoemde "Alterius pakt op wat anderen laten liggen".

De ambitie is de nummer 1 vormgever zijn wat betreft het integreren van onderwijs en zorg. Hiertoe is het concept ontwikkeld van IZEO (Integraal Zorg en Onderwijs). IZEO is binnen de stichting ontwikkeld en wordt inmiddels breed uitgedragen naar verschillende onderwijs- en zorginstellingen in de regio. Voor meer informatie, zie <https://www.izeo.nl/>.

Socialisatie

We streven ernaar onze leerlingen voor te bereiden op participatie in de samenleving. Dat doen we aan de hand van het aanleren van waarden, normen en gebruiken, waarbij we nauw samenwerken met de betrokken behandelinstelling en/of ouders en jeugdzorg.

De leerkracht heeft een belangrijke voorbeeldfunctie en werkt nauw samen met alle betrokkenen, zodat iedereen dezelfde aanpak hanteert en een vergelijkbare boodschap uitstraalt naar de leerlingen. Binnen de onderwijsprogramma's worden thema's aangeboden zoals omgaan met social media, seksualiteit, verdovende middelen en pesten.

De sociale competenties worden in kaart gebracht. Hiertoe worden de volgende instrumenten ingezet: ZIEN! vragenlijst, CED-leerlijnen en sociaal-emotionele handelings- of groepsplannen. Per uitstroomprofiel en per leerling is vastgelegd welke doelen moeten worden behaald.

Persoonsvorming leerlingen

Onze leerlingen krijgen zicht en invloed op hun identiteitsontwikkeling. Dit doen we middels individuele (ontwikkel)gesprekken en het aanbieden van lesmethodes maatschappijleer en burgerschap in combinatie met themalessen. Leerlingen leren op een adequate manier hun mening uit te spreken en discussies aan te gaan. Gaandeweg ontdekken ze wat ze belangrijk vinden en hoe ze willen omgaan met anderen. Indien van toepassing worden de doelen met betrekking tot resocialiseren van behandeling en onderwijs op elkaar afgestemd.

Kwalificatie

Naast sociale vaardigheden is het van belang dat we leerlingen ook toerusten met kwalificaties die toegang bieden tot een vervolgbestemming. Daarom stimuleren we onze leerlingen een vmbo- of havodiploma te behalen via een extraneusregeling of staatsdiploma. Verder werken we samen met roc's om leerlingen voor te bereiden op een Entree-opleiding. Daarnaast geven we leerlingen de kans om deel te nemen aan praktijkcursussen en zo branchegerichte certificaten te behalen. Voorbeelden zijn het werken met een minigraver of leren hanteren van een bosmaaier. In samenwerking met Praktech worden o.a. cursussen lassen aangeboden en VCA (Veiligheid Checklist Aannemers).

Het bestuur wordt geregeld geïnformeerd over de onderwijskwaliteit tijdens de tweewekelijkse overleggen met de directeurs van beide scholen. Daarnaast neemt het bestuur kennis van de verschillende documenten waarin over de onderwijskwaliteit wordt gerapporteerd en bezoekt geregeld de verschillende locaties en loopt mee met leerkrachten.

Op basis hiervan, alsmede door het volgen van landelijke en regionale ontwikkelingen in bijvoorbeeld jeugdzorg en onderwijs, neemt het bestuur maatregelen om ook in de toekomst een passend onderwijsaanbod mogelijk te maken.

Het bestuur stimuleert directie te sturen op opbrengstgericht werken en faciliteert professionaliseringsactiviteiten binnen alle lagen van de organisatie. Daarnaast is het bestuur actief op zoek naar nieuwe mogelijkheden tot intensieve samenwerking met zorgpartners en andere organisaties in de omgeving.

Bekijk hier [het inspectierapport](#) (link naar pdf).

Kwaliteit, instrumenten en opbrengsten

De instrumenten waarmee de onderwijskwaliteit in beeld wordt gebracht, worden zorgvuldig gekozen. Zo wordt er vooraf gecontroleerd of het instrument voldoet aan de eisen van de onderwijsinspectie en/of van de COTAN (Commissie Testaangelegenheden Nederland). De gekozen instrumenten worden regelmatig geëvalueerd of deze nog steeds voldoen. We zijn daarbij alert op het gegeven dat onze leerlingpopulaties geleidelijk veranderen. De vraag dringt zich dan op of het instrument nog wel past bij onze gewijzigde doelgroep. Hierbij moet bijvoorbeeld rekening worden gehouden met de toepasbaarheid bij licht verstandelijk beperkte leerlingen, leerlingen met psychiatrische problematiek of kort verblijvende leerlingen. Op basis hiervan worden beredeneerde keuzes gemaakt.

In een cyclische jaarplanning is opgenomen op welke momenten de instrumenten worden ingezet en wanneer en met wie (teams, afdelingsleiders, directeur) de resultaten worden besproken en geëvalueerd. De instrumenten helpen ons inzicht te krijgen in onze doelgroep en in trends/ontwikkelingen in de resultaten over de jaren heen. Daarnaast dienen ze als benchmark om onze scholen te kunnen vergelijken met landelijke gemiddelden. Eventuele achterstanden of juist voorsprongen worden verklaard, er wordt rekening gehouden met en verklaard vanuit specifieke doelgroep. De evaluaties kunnen leiden tot een aanpassing in het beleid of het aanbod.

Vervolgens worden de resultaten en analyses opgenomen in de opbrengst jaarverslagen en prestatieanalyses (analyse volgens risicomodel inspectie).

Bevorderen betrokkenheid maatschappij

Onze leerlingen behoren tot een groep waarvan de maatschappij zich het bestaan niet altijd bewust is. We vinden het van belang dat onze omgevingen onze leerlingen beter leren kennen. Dit bevordert begrip en versterkt de participatie. Om dit te bereiken onderhouden wij contact met direct omwonenden van onze voorzieningen. Op een van onze locaties worden bijvoorbeeld lunches aangeboden aan de buurtbewoners. Het onderhouden van contacten met bedrijven in de buurt is belangrijk om onze leerlingen de kans te bieden stage te laten lopen. Stageplekken worden met zorg uitgezocht en begeleid, wat zorgt voor een groot commitment bij onze leerlingen. Vice versa komen leveranciers van goederen en diensten bij voorkeur uit de directe omgeving.

Kortom, we hebben een groot netwerk van goede samenwerkingsrelaties met gemeenten, werkgevers en zorgaanbieders en we investeren in het onderhouden van contact door middel van het regelmatig faciliteren van symposia en verzorgen van ontvangsten met rondleidingen. Daarnaast actualiseren Alterius en Praktech voortdurend hun websites en zijn actief op verschillende social media.

Ouders worden op de hoogte gehouden van de vorderingen van de leerlingen door middel van gesprekken waarin de evaluaties van het ontwikkelingsperspectief en rapporten worden besproken.

De schoolgebouwen bevorderen een veilige leeromgeving en zijn zo gesitueerd dat er genoeg ruimte is, binnen en buiten, voor leerlingen, zorg- en onderwijspersoneel. Daarnaast is er goed zicht op bezoekers.

Leerlingen moeten zich kunnen afzonderen in een prikkelarme ruimte (comfortruimte), al dan niet onder begeleiding. Hier dient ondersteunend materiaal aanwezig te zijn waarmee gedrag en emoties kunnen worden gereguleerd. De buitenruimte, natuur en stageplekken zijn ook belangrijke leeromgevingen.

Om gevarieerd onderwijs te kunnen aanbieden binnen alle uitstroomprofielen zijn er ruimtes nodig waarin praktijklessen kunnen worden gegeven met het benodigde materiaal (bijvoorbeeld metaaltechniek).

Er dienen voldoende digitale mogelijkheden zoals digiboards, Chromebooks en digitale leeromgevingen te zijn ter ondersteuning van de lessen en indien nodig afstandsonderwijs. Het werken aan kwaliteit vraagt een doelgerichte houding, waarin we onszelf steeds afvragen waar we staan en wat we willen bereiken. Goede communicatie is hierbij noodzakelijk. Het doel is proberen op één lijn te komen en als dat niet lukt, is er oog voor de argumenten van de ander. Daarnaast staat het principe “meten is weten” hoog in het vaandel. Hierdoor steken we veel tijd in het verzamelen en analyseren van opbrengsten. We zijn hierbij alert op veranderende omstandigheden, zoals bijvoorbeeld het inspelen binnen het onderwijsaanbod op de ambulantisering van de jeugdzorg. We werken middels een PDCA-cyclus, dat wil zeggen dat we plannen maken en deze toetsen op bereikte resultaten, waarna de plannen worden bijgesteld (forecasten). Successen, groot of klein, worden gezien en gemarkeerd.

Het bestuur legt over de kwaliteit van het onderwijs verantwoording af aan:

- leerlingen/ouders;
- medewerkers/teams;
- medezeggenschapsraad;
- afdelingscoördinatoren/gemeenschappelijk managementteam;
- raad van toezicht;
- zorgaanbieders;
- gemeenten.

Bij het afleggen van die verantwoording worden onder andere de volgende informatiebronnen gebruikt:

- verslag onderwijsopbrengsten;
- enquêtes zoals tevredenheidsonderzoeken;
- kwartaalrapportages;
- begrotingen en formatieplannen;
- cao;
- ontwikkelingen in samenwerkingsverbanden passend onderwijs;
- ontwikkelingen bij collega vso scholen in de regio;
- informatie vanuit overheid en landelijke organisaties zoals PO-raad en het landelijke expertisecentrum speciaal onderwijs (Lecso).

Verantwoording afleggen maakt de weg vrij voor het maken van verbeterplannen met een breed draagvlak. Informatie over de geleverde kwaliteit wordt gedeeld via schoolgidsen en sites. Concrete activiteiten die met kwaliteit te maken hebben worden gedeeld via social media.

Bekijk hier [het Kwaliteitsbeleid](#) (link naar pdf).

Doelen en resultaten

In 2018 is het Koersplan 2018-2021 vastgesteld. Bij het opstellen van dit plan heeft Alterius zich bezonnen op de toekomst en haar positie in het onderwijsveld. De zelfstandigheid van de organisatie is daarbij ook ter discussie gesteld. Daar was aanleiding toe omdat Alterius voorzag in omvang te krimpen. Hierdoor zou mogelijk de kwaliteit en continuïteit in het gedrag kunnen komen. Alles overwegende heeft Alterius uit strategisch oogpunt besloten om tot en met 2021 zelfstandig te blijven.

In het koersplan zijn de volgende doelen vastgelegd:

Doel / beleidsvoornemen	
Integrale Zorg en Onderwijs arrangementen voor kinderen en jongeren afhankelijk van gespecialiseerde jeugdzorg. Flexibiliseren van leeromgevingen in tijd, plaats en inhoud.	
<ul style="list-style-type: none"> • IZEO Via Jeugd, Koraal (Urmond, Simpelveld) en Care4Kidz (Geleen) 	Doel behaald
<ul style="list-style-type: none"> • IZEO extern en zoeken nieuwe samenwerkingspartners 	Proces loopt

Doel / beleidsvoornemen	
Bevorderen veiligheid. Mentaal en fysiek.	
<ul style="list-style-type: none"> • Resultaten van enquêtes zoals (RI&E), psychosociale arbeidsbelasting en leerling-enquêtes tonen aan dat beleving van veiligheid voldoende is 	Doel behaald

Doel / beleidsvoornemen	
Versterken professionele cultuur:	
<ul style="list-style-type: none"> • Professionaliseren, stimuleren van plezier krijgen in de eigen ontwikkeling 	Proces loopt
<ul style="list-style-type: none"> • Scholing en communicatie 	Proces loopt
<ul style="list-style-type: none"> • Experimenteerruimte en autonomie voor afdelingen en medewerkers 	Proces loopt
<ul style="list-style-type: none"> • Versterken van de kennisontwikkeling en -deling. Komen tot een school in school (SiS); een leer- en ontwikkelomgeving voor docenten 	Doel niet behaald
<ul style="list-style-type: none"> • Leveren van kwaliteit/meten van resultaten. Door inzicht in de effecten van het werk het professioneel handelen verder optimaliseren 	Doel behaald
<ul style="list-style-type: none"> • Versterken betrokkenheid van de docenten, teams en afdelingen/leerlingen en ouders 	Proces loopt

Doel / beleidsvoornemen	
Organisatiestructuur Alterius herijken:	
<ul style="list-style-type: none"> • Realiseren van synergie tussen de verschillende onderdelen van Alterius 	Proces loopt
<ul style="list-style-type: none"> • Focus op de buitenwereld en de innovatie die dit vraagt 	Doel behaald
<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen en positioneren van externe dienstverlening voor onderwijs- en zorgpartners (Wervelkind) 	Proces loopt
<ul style="list-style-type: none"> • Een omvang en expertise die zorgt dat Alterius toekomstbestendig is 	Proces loopt
<ul style="list-style-type: none"> • Invulling van eigenaarschap en verantwoordelijkheid bij medewerkers en leidinggevenden 	Uit-gesteld
Dit zou o.a. kunnen leiden tot:	

<ul style="list-style-type: none"> o het verdelen van aandachtsgebieden - en verantwoordelijkheden tussen directeuren; o één MT in plaats van twee en één Commissie voor de Begeleiding in plaats van twee; o afdelingen met regelruimte op het gebied van financiën, inhoud en formatie. 	i.v.m. sluiting Keerpunt
--	--------------------------

Doel / beleidsvoornemen	
Investeren in relaties met behandelaars en stakeholders. In contact komen en blijven met bestaande en nieuwe doelgroepen.	
<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeken van mogelijkheden tot samenwerking die leiden tot nog hogere kwaliteit en efficiëntie 	Proces loopt
<ul style="list-style-type: none"> • PR en communicatie. Snel reageren en profileren is noodzaak. Vindbaar zijn en anderen vinden. Goede websites. Adequaat beheer sociaal media 	Doel behaald
<ul style="list-style-type: none"> • Onvoorziene kansen benutten 	Doel behaald

- Websites zijn adequaat en worden geregeld ververs. Beheer social media vindt dagelijks plaats.
- Kansen kunnen worden benut door de aanstelling van een projectleider die de opdracht heeft IZEO verder te vermarkten.

Onderwijsresultaten

Een kwaliteitsmedewerker maakt voor iedere school een jaarverslag waarin de opbrengsten van een schooljaar worden beschreven. Het document geeft een goed beeld van:

- de cognitieve opbrengsten, het sociaal-emotioneel functioneren en de veiligheidsbeleving van de leerlingen;
- de prestatieanalyse over de verschillende opbrengstindicatoren;
- ontwikkeling is op de standaarden van het inspectiekader en de eigen aspecten van kwaliteit.

Voor de onderwijsresultaten wordt verwezen naar de Opbrengstverslagen van de verschillende scholen [De Buitenhof](#) en [St. Jozef](#) (links naar pdf).

Vso De Buitenhof

De resultaten van de schoolverlaters voldoen aan de norm die de inspectie gesteld heeft. Dit betekent algemeen dat de schoolverlaters van vso De Buitenhof op het niveau van hun ontwikkelingsperspectief uitstroomt. De slagingspercentages van de staatsexamenleerlingen voor vmbo-kader, vmbo-theoretische leerweg en havo zijn hoog (zie tabel 1). Bij de leerlingen in het arbeidsmarktgerichte profiel neemt de school IVIO examens af (Instituut voor individuele ontwikkeling).

Over het algemeen scoren de vso-leerlingen op of boven het landelijk gemiddelde. De leerlingenpopulatie van de school is zeer divers qua niveau. Bovendien zijn de leerlingenaantallen per niveau elk jaar weer anders. Dit maakt het lastig om jaarlijkse conclusies te trekken over de eindresultaten. Voor de concrete resultaten zie jaarverslag opbrengsten [vso De Buitenhof](#) (link naar pdf).

Opleiding/cursus	Deelnemers	Geslaagd
Entree Unik mbo 1	8	8
Entree mbo 1 VISTA (pilot)	2	2
Deelexamens rekentoets 3F (havo)	2	2
Deelexamens rekentoets 2F (vmbo-t)	22	16
Deelexamens rekentoets 2F (vmbo kader)	10	8
Deelexamens vmbo kader	2	1
Volledig examen vmbo kader	2	1
Deelexamens vmbo-t	9	9
Volledig examen vmbo-t	20	18
Deelexamens havo	6	6
Volledig examen havo	6	6
Branchegerichte certificaten	46	42
- vca	5	4
- heftruck	7	7
- mini-graver	4	4
- bosmaaier	4	4
- motorkettingzaag	3	3
- sociale hygiëne	5	3
- allergenen	9	9
- haccp	9	8

Tabel 1

Vso St. Jozef

De resultaten van de schoolverlaters voldoen aan de norm die de inspectie stelt voor de standaard Resultaten. St. Jozef heeft te maken met kort verblijvende leerlingen die residentieel behandeld worden. Het moment van schoolverlaten wordt bepaald door het moment van beëindigen van de behandeling. De gemiddelde behandelduur bij bijvoorbeeld Via Jeugd - Icarus is vijf maanden. Leerlingen stromen op willekeurige momenten in hun schoolloopbaan in of uit het onderwijs.

Dit heeft implicaties voor de manier waarop wij resultaten genereren en analyseren.

De opbrengsten worden afgezet tegen de landelijke gemiddelden. Op deze manier creëren wij een benchmark en het helpt ons te verklaren waarom er soms afwijkende resultaten of instrumenten worden gebruikt. Om dezelfde reden wordt ook het risicomodel van de inspectie gebruikt voor de prestatieanalyse, dat eigenlijk alleen geschikt en verplicht is voor scholen die niet verbonden zijn aan een behandelinstelling vanwege bovengenoemde factoren. Aan de hand van verschillende indicatoren, namelijk einduitstroom, uitstroom gerelateerd aan de cognitieve capaciteiten, tussentijdse uitstroom en bestendinging, wordt bepaald of er risico's bestaan. Locatie IZEO Urmond blijkt ondanks deze complicerende factoren op alle risico-indicatoren voldoende te scoren. Locatie IZEO Cadier en Keer scoort op indicators einduitstroom en tussentijdse uitstroom voldoende. Leerlingen stromen echter niet altijd uit naar een niveau of bestemming die past bij hun cognitieve capaciteiten. Dit kan verklaard worden vanuit een aantal factoren, die uitgebreid worden beschreven in het opbrengsten jaarverslag van [vso St. Jozef](#) (link naar pdf).

So De Buitenhof

Ook de schoolverlaters van so De Buitenhof, cohort 2018-2019, stromen uit naar verwachting op basis van hun ontwikkelingsperspectief naar het schoolniveau dat op basis van hun intelligentie en didactisch eindniveau mag worden verwacht. Uit de analyse blijkt dat so De Buitenhof de leerachterstanden, waarmee veel leerlingen starten, binnen afzienbare tijd kan verkleinen of zelfs kan wegwerken. Concreet betekent dit dat de totale leerachterstand van 120 didactische maanden

(gemiddeld 10 DM) van de schoolverlaters bij start is gereduceerd tot in totaal 47 didactische maanden (gemiddeld 4 DM) bij uitstroom. Dit bewijst dat so De Buitenhof succesvol heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van deze leerlingen dankzij haar gespecialiseerde onderwijssetting. Ook is berekend dat wanneer leerlingen binnen het regulier basisonderwijs waren gebleven en op dezelfde snelheid hun schoolloopbaan hadden doorlopen als voor hun start op so de Buitenhof, hun leerachterstand dubbel zo groot zou zijn geweest. Dit toont nogmaals de meerwaarde aan van plaatsing binnen so De Buitenhof bij de betreffende leerlingpopulatie. Voor een uitgebreide beschrijving van de resultaten wordt verwezen naar het [opbrengsten jaarverslag van so De Buitenhof](#) ([link naar PDF](#)).

Behaalde diploma's en certificaten					
Afdeling	Opleiding/cursus	Deelnemers	Geslaagd	Aantal certificaten	Geslaagd (%)
IZEO Icarus					
	Deelexamens vmbo-bb	0			
	Deelexamens vmbo-kb	0			
	Volledig examen vmbo-kb	0			
	Deelexamens vmbo-tl	2	2	6	83,3 %
	Volledig examen vmbo-tl	1	1		100 %
IZEO Icarus / IZEO Urmond					
	<i>Branchegerichte cursussen</i>	22	22		
	VCA	14	14		100 %
	Lassen	4	4		100 %
	Heftruck	2	2		100 %
	Afbouw	2	2		100 %

Internationalisering

Er is geen beleid op het thema internationalisering.

Inspectie

In het najaar van 2019 is Alterius onderzocht door de inspectie van het onderwijs.

Alle scholen en afdelingen zijn bezocht in het kader van het vierjarig onderzoek.

De belangrijkste bevindingen van de inspectie zijn:

- Twee van de drie standaarden van het kwaliteitsgebied *Kwaliteitszorg en ambitie* zijn beoordeeld als voldoende. De derde standaard, *Kwaliteitscultuur*, is beoordeeld als goed.
- Ten aanzien van thema *Integrale Zorg- en Onderwijsarrangementen (IZEO)* is de inspectie van mening dat het beleid van het bestuur doorwerkt op schoolniveau. Personeelsleden van onderwijs en zorg werken gezamenlijk vanuit dezelfde uitgangspunten.
- Ten aanzien van het thema *Gedifferentieerd onderwijs* is de inspectie van mening dat dit een sterk punt is van De Buitenhof.
- Het aanbod en didactisch handelen, de standaarden voor het kwaliteitsgebied *Onderwijsproces*, worden met voldoende gewaardeerd.
- De bereikte onderwijsresultaten zijn voldoende.
- De standaarden van het kwaliteitsgebied *Onderwijsproces* zijn voldoende. De standaard *Samenwerking* springt er bovenuit. Deze wordt als goed gewaardeerd.
- Bij de beoordeling van het onderwijsproces aangeboden door Gastenhof worden de zeven standaarden afwisselend met voldoende en goed beoordeeld. Daarnaast wordt het schoolklimaat als veilig gezien en het pedagogisch klimaat als goed.
- De inspectie ziet geen financiële risico's die het voortbestaan van het bestuur binnen nu en twee jaar in gevaar kunnen brengen. Ook het financieel beheer is in orde.

Bekijk hier [het Inspectierapport](#) (link naar pdf).

Visitatie

Tijdens dit het verslagjaar heeft er geen bestuurlijke visitatie plaatsgevonden.

Passend onderwijs

De stichting neemt bestuurlijk deel aan zeven samenwerkingsverbanden. Drie verbanden voor het PO en vier voor het VO.

De doelen van de samenwerkingsverbanden worden vastgesteld in de afzonderlijke besturen. Het zogenaamde Ondersteuningsplan van het verband is het bepalende kader. De directeuren van de verbanden spelen bij het tot stand komen van dit plan een actieve rol. De doelen zijn een onderdeel van dit plan.

Los van de visie is ook de afweging of voor het bereiken van de doelstellingen voldoende financiële ruimte is van belang. Die financiële ruimte wordt in onze regio erg beperkt door de negatieve verevening. Verder vinden er evaluaties plaats van resultaten. Deze resultaten worden gebruikt voor het aanpassen van doelen.

De Zuid-Limburgse verbanden in het PO werken nauw met elkaar samen. Bestuurlijk gaat het om drie verbanden, maar op de meeste terreinen is er informeel sprake van één verband. Eenzelfde ontwikkeling is zichtbaar bij de drie verbanden in het VO. De volgende stap waaraan nu al wordt gewerkt is om rond bepaalde thema's, bijvoorbeeld overstap van PO naar VO, ook tussen PO en VO de samenwerking te versterken. Door deze samenwerkingen komt er steeds meer afstemming tussen de ondersteuningsplannen en de doelen die worden nagestreefd.

Globaal zijn de volgende doelstellingen voor de verbanden van toepassing:

- een dekkend aanbod voor alle kinderen een passende plek;
- de basisondersteuning in de school is van hoog niveau;
- adequate toegang tot extra ondersteuning;
- extra ondersteuning is van hoog niveau;
- ononderbroken leer- en ontwikkelingsproces.

Middelen uit de lumpsum zijn ingezet voor het inbrengen van deskundigheid speciaal onderwijs in Ronde Tafel Overleggen (RTO).

Middelen vanuit het samenwerkingsverband zijn ingezet voor de bekostiging van:

- begeleiders Passend Onderwijs (BPO);
- leerkrachten in de schakelvoorzieningen.

2.2 Personeel & professionalisering

Budgetten worden vooraf vastgesteld. Wensen met betrekking tot mobiliteit worden jaarlijks verzameld, waarmee vervolgens zoveel als mogelijk rekening mee wordt gehouden. Door middel van het werkverdelingsplan heeft iedereen de kans gekregen zijn taken in beeld te brengen. Over de beschreven onderwerpen is samenspraak met de medezeggenschapsraad. Er wordt een gesprekscyclus gehanteerd, waarbinnen ontwikkel- en beoordelingsgesprekken worden gevoerd.

Doelen en resultaten

Doel / beleidsvoornemen	
Afname Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) en plan van aanpak wordt opgesteld voor beheersing van de psychosociale arbeidsbelasting.	Doel behaald

- RI&E is verplicht en geeft sturing aan beleidskeuzes.
- Is begin 2019 afgenomen en resultaten zijn met alle gremia gedeeld.
- Plan van aanpak is vooral gericht op bevorderen communicatie en informatie.

Doel / beleidsvoornemen	
In kader van de cao wordt voor de eerste maal een werkverdelingsplan opgesteld.	Doel behaald

- Plannen zijn per school door teams van medewerkers zelf opgesteld.

Doel / beleidsvoornemen	
Het functiebouwwerk wordt conform de 2-jarige cyclus geëvalueerd.	Doel behaald

- Functiebouwwerk is herzien en er is inzichtelijk gemaakt welke functiebeschrijvingen dienen te worden aangepast.
- Aanpassingen worden in 2020 beschreven en na instemming GMR doorgevoerd.

Ontwikkelingen

Uitkeringen na ontslag

Er zijn geen kosten voor uitkeringen. Alle instroomtoetsen die bij het Participatiefonds zijn doorlopen, zijn door het fonds akkoord bevonden.

Jaarlijks wordt op basis van de meerjarenbegroting het meerjarenformatieplan en het formatieplan opgesteld. Hiermee wordt bepaald hoe de formatie zich in de komende jaren zal ontwikkelen en daarmee kan de personeelsbezetting vroegtijdig worden bijgesteld. Een van de middelen om dat te doen is het stimuleren van vrijwillige mobiliteit door het voeren van flankerend beleid.

Conform de nieuwe cao zal Alterius vanaf 2021 'Werk naar werk'-beleid gaan voeren. Doel hiervan is om in samenspraak met vakbonden gedwongen ontslag te voorkomen en dus ook het voorkomen van werkloosheidskosten.

Aanpak werkdruk

De besteding van de werkdrukmiddelen is een onderdeel van het werkverdelingsplan. Dit plan is in 2019 ingevoerd. Op school- en afdelingsniveau is aan het personeel de vraag voorgelegd hoe zij de werkdrukmiddelen zouden willen aanwenden. Vooraf was vastgesteld op welke wijze besluitvorming zou plaatsvinden.

Bij St. Jozef zijn de middelen besteed aan extra inzet van een conciërge.

Bij De Buitenhof zijn de middelen ingezet voor extra inzet van een docent.

Er is naast een Risico Inventarisatie & Evaluatie (RIE) ook een onderzoek uitgevoerd naar de PsychoSociale Arbeidsbelasting (PSA). Naar aanleiding hiervan is een plan van aanpak opgesteld. Dit plan heeft voornamelijk betrekking op verbeteren van de communicatie. Jaarlijks is er aandacht voor de wijze waarop (onderwijskundige) processen worden uitgevoerd. Hierbij staat de vraag centraal of onderdelen niet efficiënter kunnen worden uitgevoerd. Dit leidt vaak tot bijstellingen.

Strategisch personeelsbeleid

Middels integraal personeelsbeleid (IPB) worden de inzet en bekwaamheden van de medewerkers afgestemd op de doelstellingen en de context van de scholen. De doelstellingen van de scholen zijn verbonden aan de strategische koers. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een samenhangend geheel van instrumenten die gericht zijn op de ontwikkeling van individuele medewerkers.

De managementteams, o.l.v. de directeuren, zijn verantwoordelijk voor de implementatie en monitoring van het personeelsbeleid. Dit beleid komt mede tot stand na goedkeuring door de medezeggenschap. De directeuren leggen verantwoording af aan de bestuurder. Het ingevoerde beleid wordt zowel mondeling als schriftelijk geëvalueerd.

Verder is er sprake van een gezamenlijk MT. De MT's van beide scholen en de directeuren zijn hier deel van. Doel hiervan is om op stichtingsniveau dubbel werk te voorkomen of anders gesteld meer gebruik te maken van elkaars kwaliteiten. Dit geldt ook voor implementatie van nieuw beleid.

De (G)MR speelt een belangrijke rol bij het inrichten van het strategisch personeelsbeleid. De schoolleiders bezoeken regelmatig de afdelingen om zaken met het personeel te delen en te bespreken.

2.3 Huisvesting & facilitair

Doelen en resultaten

Doel / beleidsvoornemen	
Actualiseren meerjarenonderhoudsplan	Doel behaald

- Noodzaak tot valide onderbouwing hoogte voorziening.
- Opgesteld door extern deskundige.
- Hoogte voorziening wordt geactualiseerd bij vaststellen jaarrekening 2019.

Doel / beleidsvoornemen	
Inzicht duurzaamheidsmaatregelen	Doel behaald

- In kader van informatieplicht energie en duurzaamheid.
- Onderzoek door energieleverancier Essent.
- Adviezen onder ander op het gebied van LED- verlichting opgevolgd in 2020-2021.

Ontwikkelingen

Omvang van de organisatie krimpt, maar het aantal onderwijslocaties stijgt. Dit komt door het verdere versnipperen van het aanbod van de gespecialiseerde jeugdzorg. Wij volgen als onderwijsaanbieder dit aanbod. Maar de grenzen van de duurzaamheid van ons aanbod en de kwaliteit die wij kunnen leveren lijkt voor sommige kleinschalige jeugdzorgaanbieders bereikt.

De Buitenhof heeft op de Heldevierlaan te Heerlen een gebouw in gebruik dat niet volledig wordt benut. Bekeken wordt in samenspraak met de gemeente of er potentiële medegebruikers zijn.

St. Jozef heeft op het terrein nog drie afgeschreven noodlokalen staan. Deze lokalen dienen verwijderd te worden door de gemeente Eijsden-Margaten.

Duurzaamheid & maatschappelijk verantwoord ondernemen

We gaan verantwoord om met energie en materialen. We hebben oog voor hergebruik en scheiden afval.

Binnen onze onderwijsprogramma's maken we ook onze leerlingen bewust van het belang van het zuinig zijn op de directe leefomgeving.

We hebben de opdracht om participatie te bevorderen. Potentiële werkgevers voor onze leerlingen maken we bewust van hun belangrijke bijdrage aan de participatie die zij leveren door onze leerlingen aan een baan te helpen.

2.4 Financieel beleid

Doelen en resultaten

Doel / beleidsvoornemen	
Versterking van de samenwerking met jeugdzorginstellingen (Koraal Groep, Via Jeugd, Mondriaan en Care4Kidz). Deze samenwerking is gebaseerd op het concept Integraal Zorg en Onderwijs (IZEO).	Doel behaald

Dit doel is ingestoken vanuit de gedachte dat het speciaal onderwijs nauw dient samen te werken met de specialistische jeugdzorg voor residentieel geplaatsten en kinderen in JZ+. Tevens is deze samenwerking vanuit de strategische visie noodzaak. Door te focussen op deze samenwerking kan de continuïteit worden geborgd.

Doel / beleidsvoornemen	
Praktech: bevorderen beroepsgericht opleiden vso-leerlingen én focus op nieuwe doelgroepen, zoals statushouders en re-integratieactiviteiten voor werklozen (via UWV en gemeente Maastricht).	Proces loopt

Voornemen om meerdere activiteiten te ontplooiën voor statushouders, werklozen en andere doelgroepen om voor deze groepen het techniekonderwijs verder uit te bouwen. Verdere uitbouw verloopt moeizaam, maar met diverse partners worden gesprekken gevoerd om de activiteiten van Praktech, hetzij elders onder te brengen, hetzij als onderwijsconcept in een andere vorm te gieten. Voor Praktech wordt naar een andere huisvesting gezocht. De huidige locatie voldoet niet meer aan de eisen en dient op 1-8-2020 te worden verlaten.

Doel / beleidsvoornemen	
Inzet ICT bevorderen in bedrijfsvoering en onderwijs.	Doel behaald

Verdere integratie van ICT is gerealiseerd in:

- financiële administratie en control: implementatie AFAS-systeem, workflowsysteem ProActive voor de verwerking en goedkeuring van inkoopfacturen;
- leerlingenadministratie;
- HR: de Digitale Gesprekscyclus t.b.v. de ontwikkelings- en jaarplangesprekken met personeelsleden;
- onderwijsprocessen: digitalisering via optimaliseren gebruik van Chromebooks voor alle leerlingen.

Doel / beleidsvoornemen	
Aanspreken vermogen van Alterius voor innovatie van het onderwijs en het ontwikkelen van de organisatie.	Doel behaald

Alterius heeft voor 2019 tot en met 2022 een innovatieprogramma vastgesteld, waarvoor per jaar op begrotingsbasis maximaal €400.000 wordt gebudgetteerd. In 2019 is feitelijk €337.000 gerealiseerd.

Met deze middelen worden diverse initiatieven gefinancierd zoals doorontwikkeling IZEO-onderwijsconcept, ICT, opleiden voor het Perspectief Arbeid, aanschaf van een virtuele speelplaats, opzet beleid PR en Communicatie en het herontwerp van de organisatie van Alterius.

Treasury

Het bestuur heeft in maart 2018 het treasurystatuut opnieuw vastgesteld. Het statuut is opgesteld met inachtneming van de Regeling Beleggen, Lenen en Derivaten OCW 2016. Alterius houdt geen beleggingen aan, verstrekt geen leningen en neemt geen leningen op. De niet direct noodzakelijke liquiditeiten (ruim € 4,5 miljoen) zijn gestort op spaarrekeningen bij banken die voldoen aan de richtlijnen van het treasurystatuut, dat wil zeggen:

- de bank dient gevestigd te zijn in een EU-lidstaat;
- de bank dient ten minste een single A-rating te hebben volgens twee van de rating agencies Standard & Poor's, Moody's en Fitch.

De middelen zijn verdeeld over drie banken, namelijk Rabobank, ASN Bank en Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

Van belang voor het treasurybeleid voor de komende periode is de renteontwikkeling op spaarrekeningen, die op korte termijn negatief zal worden.

Bekijk hier [het Treasurystatuut](#) (link naar pdf).

Allocatie middelen

De middelen die aan de scholen (BRIN 01UO (v)so de Buitenhof en BRIN 02KX (v)so St. Jozef) worden toegekend, zijn gebaseerd op de Rijksbekostiging die aan het BRIN-nummer worden toegekend.

Overige middelen worden ook gealloceerd aan de school die de middelen (bijv. subsidies, gemeentelijke bijdragen e.d.) genereert en daarvoor een beschikking heeft ontvangen.

De inzet van de middelen op schoolniveau wordt door bestuur en directie gezamenlijk bepaald. Dit geschiedt primair bij het opstellen van de exploitatie- en investeringsbegroting. Daarnaast wordt tijdens directie-overleggen zo nodig besloten over herschikking van middelen of over het specifiek inzetten voor een bepaald doel.

Voor de allocatie van middelen voor innovatie wordt bij vaststelling van de meerjarenbegroting een budget vastgesteld. Verdere allocatie naar bepaalde innovatieprojecten wordt door de directie samen met MT-leden bepaald.

De raad van toezicht keurt de begroting en de meerjarenbegroting voorafgaande aan de vaststelling goed. De GMR geeft adviezen met betrekking tot de begroting en geeft instemming bij de meerjarenbegroting.

Aan de scholen wordt Rijksbekostiging, middelen van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs en overige bijdragen toegekend die rechtstreeks aan de scholen zijn te alloceren. Detacheringsinkomsten worden gealloceerd aan die school, die ook de personele lasten dragen.

Bovenschools wordt de inzet van innovatiemiddelen bepaald.

De kosten van het bestuursapparaat worden bovenschools gedragen. Dit zijn de personeelskosten van de bestuurder en secretariaat en daarnaast bovenschoolse kosten, bijvoorbeeld verzekeringspremies, kosten van accountants en adviseurs, PR & Communicatie, HR, representatiekosten, kostenvergoedingen van de RvT-leden en dergelijke.

Onderwijsachterstandenmiddelen

Dit is niet van toepassing voor Alterius.

2.5 Risico's en risicobeheersing

Interne risicobeheersingssysteem

De basis van het lange termijn financieel management wordt gevormd door een schatting van de leerlingaantallen, gehanteerde bekostigingssystematiek, koersplan met strategische keuzes en de risicoanalyse. Deze risicoanalyse komt tot stand door bijdragen van afdelingscoördinatoren, medezeggenschapsraad, directie, bestuur, raad van toezicht, administratiekantoor, financial controller en stakeholders. Risico's worden beschreven en waar mogelijk gekwantificeerd. De risicoanalyse is de eerste stap bij het opstellen van de jaarbegroting. Het actualiseren van de meerjarenbegroting is overigens de tweede stap. In de planning & control cyclus legt de directeur van de school verantwoording af aan de bestuurder en de bestuurder aan de raad van toezicht.

Gedurende het jaar worden begroting en realisatie met elkaar vergeleken. Hierbij worden de ontwikkelingen met betrekking tot gesignaleerde risico's opnieuw geijkt. Indien nodig vindt een aanpassing van het scenario plaats. In de risicoanalyses is er bijzondere aandacht voor de ontwikkeling van de leerlingaantallen en de formatie.

Eens per kwartaal legt de bestuurder schriftelijk verantwoording af aan de raad van toezicht. De inhoud van deze bestuursrapportage wordt afgeleid uit managementinformatie, die wordt verzameld aan de hand van vooraf geformuleerde prestatie-indicatoren.

Belangrijkste risico's

Risico:

Alterius werkt nauw samen met jeugdzorginstellingen. Deze instellingen staan door de transitie jeugdzorg onder financiële druk evenals de financiers zelf, namelijk de gemeenten. Effecten zijn dat capaciteit en behandelduur afnemen. Gevolg kan zijn dat het aantal leerlingen voor Alterius afneemt.

Maatregelen:

Inmiddels zijn met vier partners samenwerkingsovereenkomsten gesloten (Via Jeugd, Koraal, Care4Kidz en Mondriaan). Deze samenwerkingsovereenkomsten bevorderen dat Alterius onderwijs verzorgt voor kinderen die behandeld worden door deze jeugdzorgaanbieders.

Risico:

Landelijke heroverweging capaciteit in de justitiële jeugdinrichtingen in Nederland. Dit heeft geleid tot het besluit om JJI Het Keerpunt te sluiten per 1-1-2020. Risico is dus werkelijkheid geworden.

Maatregelen:

- Alterius heeft bij het ministerie van OCW een aanvraag gedaan voor een bijzondere beschikking voor bekostiging personeelskosten ter compensatie van de doorlopende loonkosten.
- Gedwongen ontslag is in voorbereiding. Door het plaatsen van 10 fte in het risico dragend deel van de formatie (RDDF) wordt gedwongen ontslag voorbereid.
- Door middel van flankerend beleid wordt vrijwillige mobiliteit gestimuleerd om zo gedwongen ontslag te voorkomen.

Risico:

Het aantal toelaatbaarheidsverklaringen voor speciaal onderwijs neemt af. Dit komt door het streven van Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs om zoveel mogelijk kinderen in het reguliere onderwijs op te vangen. Dit streven wordt versterkt door het afnemende financiële budget. Dit dalende budget komt voort uit de negatieve verevening.

Maatregelen:

- In de meerjarenbegroting en de meerjarenformatieplannen worden adequate scenario's opgesteld.
- Alert zijn of in deze dynamiek de kinderen op de beste plaats terecht komen.

Risico:

Praktech dient op 1-8-2020 de huidige locatie in de voormalige Technische School te Cadier en Keer te verlaten. Risico op verstoring of beëindiging van de activiteiten kan het gevolg zijn.

Maatregelen:

- Met partners wordt gezocht naar andere locaties. Concretisering vindt in tweede kwartaal 2020 plaats.

Risico:

Huisvesting op zeven verschillende onderwijslocaties levert financiële en organisatorische beheersingsrisico's op.

Maatregelen:

- Goede afspraken maken over het vergoeden van huur en overige kosten.
- Zoveel mogelijk proberen te komen tot erkende onderwijslocaties (nevenvestiging) die door het rijk bekostigd worden.

Risico:

Het beheersen van de verspreiding van het coronavirus leidt tot leer- en ontwikkelachterstanden bij onze leerlingen én eventueel bij leerlingen van collega onderwijsorganisaties.

Maatregelen:

- Inzicht krijgen in aard en omvang van de achterstanden.
- Programma's aanbieden om achterstanden in te lopen.

Risico:

Het beheersen van de verspreiding van het coronavirus leidt tot hoger ziekteverzuim en/of noodzaak om meer thuis te werken. In combinatie met het lerarentekort is continuïteit onderwijs niet gegarandeerd

Maatregelen:

- Actief beleid om verzuim te beperken en medewerkers die thuis zitten inzetten voor het onderwijs.
- Alternatieven ontwikkelen om meer mensen indien nodig onbevoegd in te zetten in het onderwijs.

3. Verantwoording financiën

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

Leerlingen

	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal leerlingen	434	401	391	369	346

Het leerling aantal van Stichting Alterius daalt van 434 (per 1-10-2018) naar verwacht 346 (per 1-10-2022).

De Minister van Rechtsbescherming heeft medio 2019 besloten justitiële jeugdinrichting Het Keerpunt per 1-1-2020 te sluiten. Hiermee vallen 36 onderwijsplekken bij St. Jozef weg.

Alterius streeft ernaar om voor alle zorgaanbieders van gespecialiseerde jeugdzorg in de regio de onderwijspartner te zijn. Dit streven leidt tot een toename van leerlingen door de samenwerking met Gastenhof Urmond, Simpelveld en Care4Kidz.

Bij de sluiting van Het Keerpunt heeft de minister aangekondigd dat er in de regio ruimte komt voor 16 plekken voor kleinschalig verblijf (KV). Het is nog onzeker of Alterius voor deze 16 plekken het onderwijs gaat verzorgen. Dit is dan ook nog niet opgenomen in de meerjarenbegroting.

Ook de leerlingaantallen bij De Buitenhof dalen in de planperiode. De cijfers zijn gebaseerd op leerlingenprognoses voor de komende schooljaren, afkomstig van het SWV VO Parkstad. Met name vanaf 2021 en 2022 wordt door het SWV een aanzienlijke krimp van het aantal leerlingen verwacht (ruim 11% per jaar).

Fte

Aantal fte	2018	2019	2020	2021	2022
Bestuur / management	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
Onderwijzend personeel	97,6	94,8	78,5	72,0	66,4
Ondersteunend personeel	21,7	19,8	15,9	14,4	13,0
Totaal	122,2	117,5	97,3	89,3	82,3

De daling van het aantal leerlingen heeft ook een effect op de beschikbare formatieve ruimte. In de meerjarenbegroting 2019-2022 wordt uitgegaan van een afname van 34 formatieplekken.

3.2 Staat van baten en lasten en de balans

Staat van baten en lasten

bedragen x € 1.000	2018	Begroting 2019	Realisatie 2019	Meerjaren-begroting 2020	Meerjaren-begroting 2021	Meerjaren-begroting 2022	Vershil realisatie 2019 t.o.v. begroting	Vershil realisatie 2019 t.o.v. 2018
BATEN								
Rijksbijdragen	9.431.048	8.981.939	9.206.261	8.477.000	7.990.000	7.647.000	224.322	-224.787
Overige overheidsbijdragen en subsidies	304.172	146.921	115.011	-	-	-	-31.910	-189.161
Overige baten	1.024.569	1.018.970	966.836	703.000	281.000	144.000	-52.134	-57.733
TOTAAL BATEN	10.759.789	10.147.830	10.288.107	9.180.000	8.271.000	7.791.000	140.277	-471.682
LASTEN								
Personeelslasten	9.107.896	8.886.656	8.957.850	8.307.000	7.152.000	6.697.000	71.194	-150.046
Afschrijvingen	230.958	262.303	261.417	238.000	215.000	202.000	-886	30.459
Huisvestingslasten	290.637	475.650	609.194	432.000	389.000	367.000	133.544	318.557
Overige lasten	885.315	873.475	740.644	910.000	889.000	901.000	-132.831	-144.671
TOTAAL LASTEN	10.514.806	10.498.084	10.569.105	9.887.000	8.645.000	8.167.000	71.021	54.299
SALDO	244.983	-350.254	-280.998	-707.000	-374.000	-376.000	69.256	-525.981
Saldo baten en lasten							-	-
Saldo financiële baten en lasten	10.215	9.100	2.747	-	-	-	-6.353	-7.468
Saldo buitengewone baten en lasten							-	-
TOTAAL RESULTAAT	255.198	-341.154	-278.251	-707.000	-374.000	-376.000	62.903	-533.449

3.1.1 Verklaring voor de belangrijkste verschillen van het resultaat in t.o.v. begroting

Baten

Rijksbijdragen

Ten opzichte van de begroting zijn de Rijksbijdragen gestegen als gevolg van de prijsbijstelling voor het schooljaar 2018-2019 per september 2019 en de eerste prijsbijstelling voor schooljaar 2019-2020 per oktober 2019. De totale bijstelling van beide schooljaren bedraagt ongeveer €260.000.

Einde 2019 is een aanvullende bekostiging ontvangen ter financiering van de in 2020 te betalen eenmalige cao-uitkeringen. Deze bekostiging bedraagt €43.000.

Vanuit de diverse samenwerkingsverbanden zijn in totaal €78.000 minder middelen ontvangen dan begroot, met name vanwege beëindiging van enkele detacheringen.

Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen realiseren €31.000 lager dan begroot.

Bij St. Jozef zijn de huurkosten voor de lokalen van Via Jeugd en de bijbehorende vergoedingen door gemeente Eijsden-Margraten ongeveer €15.000 te hoog opgenomen. Daarnaast zijn de feitelijke bijdragen uit het ESF-fonds uiteindelijk lager dan waarvan in de begroting was uitgegaan.

Overige baten

De overige baten realiseren €52.000 lager dan begroot door onder andere beëindiging van enkele detacheringsovereenkomsten.

Lasten

Personele lasten

De overschrijding van de personele lasten wordt verklaard door met name extra kosten voor inhuur van personeel via P-Flex (totaal €113.000 extra kosten) en extra scholing van personeel (totaal €27.000 extra kosten).

De door UWV betaalde zwangerschapsuitkeringen realiseren €62.000 hoger dan begroot in de rubriek Af: uitkeringen.

Afschrijvingskosten

Geen bijzonderheden.

Huisvestingslasten

Grootste afwijking bij de huisvestingslasten betreft de dotatie voorziening groot onderhoud.

In 2019 heeft een schouw van het noodzakelijke groot onderhoud op de diverse locaties plaatsgevonden en aan de hand van deze schouw is een meerjarig onderhoudsplan (MOP) opgesteld. De hoogte van de voorziening groot onderhoud is hierop aangepast.

In 2019 is een extra dotatie aan de voorziening ad €145.000 uitgevoerd.

Overige lasten

De ICT-leermiddelen (licentiekosten en overige dagelijkse ICT-uitgaven) realiseren lager dan begroot. Kosten voor ICT-licenties zijn in de begroting te hoog ingeschat. Ook de kosten voor dagelijkse leermiddelen realiseren lager dan begroot.

In totaal wijkt de realisatie van de overige lasten €132.000 af van de begroting.

3.1.2 Verklaring voor de belangrijkste verschillen van het resultaat t.o.v. voorgaand jaar

Baten

Rijksmiddelen

In 2019 zijn, in vergelijking met het verslagjaar 2018, minder Rijksmiddelen ontvangen, vanwege lagere leerlingaantallen. Ten opzichte van de telling per 1-10-2018 zijn per 1-10-2019 33 leerlingen minder binnen de Stichting.

Overige overheidsbijdragen

In totaal is €133.000 baten opgenomen als vordering bij het UWV voor compensatie van reeds door Alterius uitbetaalde transitievergoedingen. Eveneens zijn €50.000 extra middelen ESF toegekend.

Overige baten

De lagere overige baten ten opzichte van de realisatie 2018 betreffen minder inkomsten uit detacheringen.

Lasten

Personeelslasten

Als gevolg van dalende leerlingaantallen en bijbehorende lagere Rijksbekostiging is ook de formatieve inzet ten opzichte van 2018 gereduceerd.

Afschrijvingen

Ten opzichte van boekjaar 2018 hebben er diverse investeringen op het gebied van ICT en inventaris plaatsgevonden. Deze investeringen waren in de begroting voorzien.

Huisvestingslasten

In 2018 heeft een vrijval van de onderhoudsvoorziening plaatsgevonden van €200.000. In 2019 is een nieuw onderhoudsplan opgesteld. De hoogte van de voorziening groot onderhoud is hierop aangepast. In 2019 is een extra dotatie aan de voorziening ad €145.000 uitgevoerd.

Overige lasten

Ook ten opzichte van 2018 realiseren de kosten voor dagelijkse leermiddelen en ICT (inclusief licenties) lager. Daarnaast is in 2019 ingezet om, naast de formatieve afbouw, ook de materiële kosten verder te verminderen.

3.1.3 De belangrijkste ontwikkelingen in de meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting 2019-2022 is in oktober 2019 goedgekeurd door de raad van toezicht.

In de meerjarenbegroting wordt tot en met 2022 een aanzienlijke daling van de totale baten verwacht van €2.316.000 als gevolg van:

- sluiting Het Keerpunt per 1-1-2020;
- stoppen activiteiten Praktech;
- forse daling aantal leerlingen vso De Buitenhof.

Het verloop van de leerlingaantallen en de formatie in de periode 2019-2022 is reeds besproken in paragraaf 3.1. De formatieve impact bedraagt uiteindelijk 34 fte. Inmiddels zijn diverse acties genomen om de formatieve reductie in gang te zetten. Voor 2020 wordt eenmalig voorzien €350.000 aan extra transitievergoedingen als gevolg van de personele reductie te betalen. Deze extra kosten worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve Personeel.

Ook de materiële kosten worden in lijn gebracht met de dalende leerlingaantallen.

Dit resulteert, ondanks de forse daling van de inkomsten, in een positieve resultaat uit gewone bedrijfsvoering.

Voor het Innovatieprogramma wordt €1.600.000 uit de Reserve Innovatie vrijgemaakt voor de periode 2019 tot en met 2022. Voor een deel gaat het om bekostigen van eigen personeel met een specifieke opdracht. De jaarlijkse kosten voor dit innovatieprogramma (€400.000 per jaar) worden apart gevolgd in de administratie.

Het begrote resultaat voor 2020 bedraagt -/- €707.000. Het exploitatieresultaat uit gewone bedrijfsvoering ad €43.000 is positief, de eenmalige extra kosten voor transitievergoedingen ad €350.000 en de investeringen vanuit het Innovatieprogramma ad €400.000.

Voor 2021 bedraagt het resultaat -/- €374.000, dit betreft het positieve exploitatieresultaat uit gewone bedrijfsvoering ad €26.000 en de Investeringen voor 2021 vanuit het Innovatieprogramma ad €400.000.

Voor 2022 bedraagt het resultaat -/- €376.000, dit betreft het positieve exploitatieresultaat uit gewone bedrijfsvoering ad €24.000 en de Investeringen voor 2022 vanuit het Innovatieprogramma ad €400.000.

Balans in meerjarig perspectief

bedragen x € 1.000	Balans 31-12-2018	Balans 31-12-2019	Balans 31-12-2020 (prognose)	Balans 31-12-2021 (prognose)	Balans 31-12-2022 (prognose)
ACTIVA					
VASTE ACTIVA					
Immateriële vaste activa					
Materiële vaste activa	995.105	910.573	950.000	800.000	750.000
Financiële vaste activa	-	-			
Totaal vaste activa	995.105	910.573	950.000	800.000	750.000
VLOTTENDE ACTIVA					
Vorraden	-	-			
Vorderingen	1.352.728	1.041.506	1.100.000	1.100.000	1.000.000
Kortlopende effecten	-	-			
Liquide middelen	5.543.004	5.606.094	5.300.000	5.015.000	4.500.000
Totaal vlottende activa	6.895.732	6.647.600	6.400.000	6.115.000	5.500.000
TOTAAL ACTIVA	7.890.837	7.558.173	7.350.000	6.915.000	6.250.000
PASSIVA					
EIGEN VERMOGEN					
Algemene reserve	4.278.913	4.294.339	4.337.339	4.363.339	4.387.339
Bestemmingsreserves	2.000.000	1.706.323	956.323	556.323	156.323
Overige reserves en fondsen	-	-			
Totaal eigen vermogen	6.278.913	6.000.662	5.293.662	4.919.662	4.543.662
VOORZIENINGEN	450.300	488.504	222.000	182.000	155.000
LANGLOPENDE SCHULDEN	-	-	-	-	-
KORTLOPENDE SCHULDEN	1.161.624	1.069.007	1.834.338	1.813.338	1.551.338
TOTAAL PASSIVA	7.890.837	7.558.173	7.350.000	6.915.000	6.250.000

3.1.4 De belangrijkste mutaties in de balansposten t.o.v. 2018

Belangrijkste mutatie heeft betrekking op de 'Onderhoudsvoorziening'. Deze is enerzijds verhoogd door een dotatie van €145.000, gebaseerd op het geactualiseerde Meerjarenonderhoudsplan en anderzijds zijn ten laste van de voorziening uitgaven gedaan van €132.000.

3.1.5 De belangrijkste ontwikkelingen in de meerjarenbalans

Belangrijkste ontwikkeling in de balans zijn de bestedingen voor het innovatieprogramma en verwachte kosten voor transitievergoedingen. Hiervoor zijn bestemmingsreserves gevormd. Het innovatieprogramma heeft een doorlooptijd van 2019 tot en met 2022, de jaarlijkse uitgaven zijn geschat op €400.000. Voor transitievergoedingen wordt in 2020 naar verwachting €350.000 ten laste van de bestemmingsreserve personeel onttrokken. Als gevolg daarvan neemt het eigen vermogen de komende jaren af tot ca. €4,5 miljoen per einde 2022. Uit de meerjarenbalansen blijkt dat dit gevolgen heeft voor de liquiditeitspositie (gemeten als netto werkkapitaal), deze neemt af van €5,6 miljoen per 31-12-2019 tot €3,9 miljoen per 31-12-2022.

3.1.6 De belangrijkste investeringen

Voor de periode 2019-2022 wordt het Innovatieprogramma binnen Stichting Alterius verder uitgerold. Het totale budget voor het Innovatieprogramma bedraagt €1.600.000, waarvan jaarlijks €400.000 wordt vrijgemaakt om Innovatieve ontwikkelingen op onderwijskundig gebied verder te implementeren.

3.1.7 Impact van het beheersen van de verspreiding van het coronavirus

Sinds eind februari 2020 de eerste besmettingen met het Coronavirus zijn vastgesteld, is de impact op de Nederlandse maatschappij immens. Specifiek voor het onderwijs betekent het, dat de scholen sinds 15 maart 2020 gesloten zijn en dat aan de leerlingen digitaal onderwijs op afstand wordt gegeven. Onlangs is besloten dat op 11 mei 2020 het primair onderwijs (PO), speciaal onderwijs (SO) en speciaal basisonderwijs (SBO) weer gaan starten met fysiek onderwijs. Hiervoor zijn strikte voorwaarden en protocollen voorgeschreven, deze zijn inmiddels door bestuur en directie van Alterius met het personeel gecommuniceerd. Het voortgezet speciaal onderwijs blijft in ieder geval nog tot 2 juni 2020 gesloten.

Voor de jaarrekening 2019 dient beoordeeld te worden wat de impact van de coronacrisis op de toekomstige (financiële) situatie en de continuïteit van de organisatie is, aangezien deze impact bepalend kan zijn voor de waardering van activa en passiva in de jaarrekening 2019. Daarbij hebben wij een impactanalyse uitgevoerd op de opbrengsten en kosten.

Opbrengsten

Rijksbekostiging

Op de Rijksbekostiging heeft de coronacrisis geen impact, aangezien de bekostiging gebaseerd is op t-1 systematiek. Voor het schooljaar 2019-2020 en 2020-2021 zijn de leerlingenaantallen van resp. 1-10-2018 en 1-10-2019 bepalend. De rijksvergoedingsinkomsten zijn derhalve gegarandeerd en zijn niet 'at risk'.

Detacheringsopbrengsten

De detacheringscontracten worden steeds voor een schooljaar aangegaan. Op korte termijn, d.w.z. tot en met 31 juli 2020, zijn de detacheringsopbrengsten gegarandeerd.

Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen bestaan uit gemeentelijke bijdragen, ESF-subsidies e.d. Ook deze opbrengsten zijn niet 'at risk', omdat deze zijn gebaseerd op subsidiebeschikkingen en vaste normbedragen.

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten zijn eveneens niet 'at risk'.

Opbrengsten Praktech

De opbrengsten van Praktech voor jobcoaching- en PRB-cursussen (gemeente Maastricht) zijn wel geheel weggevallen na 15 maart 2020. Naar verwachting loopt dit door tot en met 31 juli 2020 (sluiting Praktech), de impact op de omzet is € 60.000 – € 70.000 ten opzichte van de begroting.

Kosten

Van het onderwijs wordt verwacht de verspreiding van het virus te beheersen. Daartoe zijn er voor het so en vso protocollen opgesteld. De stichting verwacht extra kosten te maken om aan deze protocollen te voldoen. Deze kosten hangen samen met het:

- nemen van extra hygiënemaatregelen;
- meer inzetten ARBO-dienstverlening;
- stijgen van ziekteverzuim en vervangingskosten omdat ziek thuis blijven uit noodzaak laagdrempeliger wordt;
- stijgen van huisvestingslasten voor het vso doordat meer vierkante meters nodig zijn voor het realiseren van 1,5 meter afstand tussen leerlingen.

3.2 Financiële positie

Kengetal	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Signalering
Solvabiliteit 2 (%)	85,3	85,9	75,0	73,8	75,1	Ondergrens: <0,30
Liquiditeit	5,9	6,2	3,5	3,4	3,6	Ondergrens: <0,75
Rentabiliteit (%)	2,37	-/- 2,70	-/- 7,70	-/- 4,52	-/- 4,83	Afhankelijk van reservepositie van het schoolbestuur

De kengetallen van Stichting Alterius laten in het verslagjaar 2019 gezonde waarden zien. Zowel de liquiditeit als de solvabiliteitsratio zijn hoger dan de vastgestelde signaleringsgrenzen en liggen in lijn met de waarden voor 2018.

De Rentabiliteit is door de uitvoering van het Innovatieprogramma vanaf 2019 verwacht negatief.

In meerjarig perspectief blijven de kengetallen solvabiliteit en liquiditeit boven de signaleringswaarden. De negatieve rentabiliteit gedurende de gehele planperiode is vanwege de bewuste inzet van vermogen dan ook geen verontrustende ontwikkeling.

Reservepositie

De reservepositie van Stichting Alterius is ultimo 2019 boven het niveau zoals door het ministerie van OCW als signaleringsgrens is aangegeven (solvabiliteit van minimaal 30%).

Bij Alterius is de solvabiliteit per eind 2019 rond 85%, waarbij opgemerkt wordt dat de reserves voor een deel zijn bestemd ten behoeve van het innovatieprogramma en personele vergoedingen.

Bij de beoordeling van de reservepositie dient te worden opgemerkt, dat een groot deel van het vermogen van de stichting is ontstaan bij de ontvlechting, 16 jaar geleden, van een vermogende particuliere jeugdzorginstelling. Een deel van het vermogen is daarbij aan de zelfstandige school ten goede gekomen.

Verder heeft Alterius op basis van risico-inschatting vastgesteld dat een hoger eigen vermogen dan de vastgestelde signaleringsgrens gerechtvaardigd is, omdat het zich in een onzekere onderwijsomgeving bevindt. Alterius heeft vrijwel continu te maken met risico's als gevolg van passend onderwijs, demografische krimp, veranderingen in het jeugdzorgdomein, recente sluiting van JJI Het Keerpunt, de afhankelijkheid van vele soorten stakeholders met elk hun eigen risicoprofiel. Bij dit laatste zijn te noemen de verschillende samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, zorginstellingen, PO- en VO-instellingen waarmee samengewerkt wordt, diverse lokale overheden e.d. Het managen van deze risico's vereist een hoger weerstandsvermogen (en dus reservepositie) dan gebruikelijk. De inspectie van het onderwijs heeft in dit verband samen met het bestuur van Alterius geconstateerd dat in de regio Zuid-Limburg risico's groot en soms onvoorspelbaar zijn. Uit het inspectieonderzoek is gebleken dat het bestuur nu en in de nabije toekomst kan voldoen aan de financiële verplichtingen om het onderwijs te verzorgen. Zie hiervoor ook pagina 11 van [het Inspectierapport](#) (link naar pdf).

Bekijk hier de concept [jaarrekening 2019](#) (link naar pdf).